



„Jöjj és láss!”

Az Encsi Görög Katolikus Egyházközség hírlapja

V. évfolyam 2. szám 2018. február

Dicsőség Jézus Krisztusnak!

Az Újjászületés

Jézus mondja Nikodémusnak: „Aki nem születik újjá az nem láthatja meg Isten országát... Aki nem vízből és nem Szentlélekből születik, az nem megy be az Isten országába” (Jn3,5.5).



Sokszor olvastuk már ezt a szöveget, de odafigyeltünk e már valaha komolyan Jézusnak erre az állítására? Láttunk-e már benne többet, mint egy tőlünk kissé távol eső szimbolizmust? Vagyis nem korlátoztuk-e a jelentését a látható keresztségre?

A múltban fölvelt keresztség nem ment föl a későbbi, benső újjászületések alól. Olyan újjászületések alól, amelyek lehetnek gyakoriak, sőt mindennapiak.

Születni – vagy újjászületni – vízből és Szentlélekből kell. A belső újjászületés megköveteli a bűnbánatot, a megtisztulást. Magába foglalja a tanulékonyt a Pünkösdi szellőtől amely nem szűnik meg áradni a lelkünk felé. (A lelkünkben, ha kitárjuk előtte).

Bizonyos bizalmas viszonyokban vagyunk a megtérésekről, a gondolkodásmód és az életvitel megváltoztatásáról szóló hírekkel. Kevésbé vagyunk így az újjászületésről szólóval. Ugyanis itt egészen más módon

történő radikális átalakulásról van szó. Itt egy új ember van, aki egy új világba jön. Elhagyja az újjá nem született embert, aki az előtt volt. Az az ember halott. Megesik hogy újjá akar éledni, fel akarja emelni a hangját, hogy magához vonzza az új embert. Hallgass! Már nem létezel többé! A hangod síron túli hang. Nem vagy más mint a rossz akaratú árnyék! Megláttam az Üdvözítőt ragyogásának a fényét. Újjászülettem az új napra.

Valóban, ténylegesen hisszük hogy újjászülethettünk? Te, aki olvasod soraimat, valóban újjászületted? Mikor? És gyakran megesik ez veled? Nem akarsz még megszületni? Jézus szavainak komoly valósága: oly súlyosak a reménységtől és az ígértől!

Jézus első tanúi meghatott – és pontos – emlékét őrizték meg az ő újjászületésüknek. János apostol megjelöli a pontos óráját: „elmentek vele megnézték, hol lakik, s aznap nála maradtak. A tízedik óra körül járhatott” (Jn1,39). /A keleti egyház egy névtelen szerzetese/

Nagyböjt előtti meditáció

Zakeus vasárnapjával az egyház elkezd az érzékenyítést, kezd ráhangolni bennünket a nagyböjtre, amely a húsvéti ünnephez vezet minket.



Ebben az előkészítő időszakban, a vámos és farizeus vasárnapjának a témája az, hogy a kereszténység úgy mutatja meg magát, mint az alázat. Zakeusnál felébresztette a vágyat bennünk, hogy akarjunk megváltozni Krisztusra, mintára tekint, napról napra megújulva. Ez a vasárnap az alázat útjára állít minket. Jézus mondja : tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos. Aki alázatos

akar lenni annak Jézus Krisztust kell szemlélnie. Majd a 2. vasárnap a tékozló fiú történetét mutatja be, ahol a kereszténység úgy áll előttünk, mint a nagy visszatérés, vagy az ember igazi átalakulása. A 3. vasárnap témája a keresztény embe, mint az ítélet alá eső ember. A 4. vasárnap maga a keresztény ember áll előttünk, akinek megbocsátanak és aki meg tud bocsátani másoknak. Ezek a témák nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy a nagyböjti időszakot elég komolyan vegyük.

A nagyböjthöz gyakran állunk valamilyen büszkeséggel, hogy mi az elmúlt héten ilyen és ilyen teljesítményt nyújtottunk és ragaszkodunk ahhoz, amit elértünk. Talán még rá is szeretnénk valamit tenni. A nagyböjt eltöltése igazi személyes problémánk.

Majd a nagyböjt ideje alatt megpróbáljuk lelassítani az életünket annak érdekében, hogy lelkileg felkészüljünk az ünnepre. Engem leginkább ez az idő ahhoz hasonlít amikor a zsidó nép kivonult Egyiptomból, hogy az Ígéret földjére tudjon menni. Az egyház is kivonul az Újszövetségbe, ez nem egy lelki fürdő hanem a nagyböjt kifejezi az egyház állandó dimenzióját, hogy az egyház egy zarándok, ami állandó mozgásban van. Ezért figyelhetjük meg azt, hogy a böjt várakozás és beteljesülés, alázat és megdicsőülés.

A nagyböjt lehetőséget ad arra, hogy kivonuljunk e földi élet szorongatásából és belépünk Isten végtelen idejébe. Az üdvösségünk története akkor kezdődik, amikor Isten mondja Ábrahámnak hogy menj ki szeretteid köréből a Kánaán földjére. Az első nagy húsvéti élmény az Egyiptomi kivonulás az Exodus. Amikor Isten népe kivonul Egyiptomból és elindul az Ígéret földjére ahová 40 évig vándorolnak. Ez a 40-es szám a keresztények számára egy spirituális dimenziót nyit meg. A keresztény ember célja az új Ígéret földje Isten országa. A nagyböjt nemcsak a külsőségek a böjt és bizonyos változásokat jelenti, hanem ekkor újítjuk meg a keresztelési

fogadalmunkat, újból Isten oldala mellett döntünk kifejezzük radikalitásunkat Isten mellett. A himnuszaink egyértelműen jelzik ezt a célt.

A BÖJTI IDŐT * ünnepélyesen kezdjük meg, * s a lelki küzdelmeknek vessük alá magunkat! * Tegyük tisztává lelkünket, * s testünket is tisztítsuk meg! * Böjtöljünk az étkezésben, * de tartózkodjunk minden szenvedélytől is, * a Lélek erényeit élvezve. * S végezzük mindezt buzgósággal, * hogy mindnyájan méltókká váljunk * Krisztus Isten szeplőtelen szenvedésének ünneplésére * s a szent Pászka lelki örömére!

TESTILEG BÖJTÖLVÉN, ATYÁMFIAI, * böjtöljünk lelkileg is: * törjük szét az igazságtalanság bilincseit, * bontsuk szét az erőszakos szerződések csomóit, * tépjünk szét minden igaztalan írást, * adjunk kenyeret az éhezőknek, * s fogadjuk házukba a hajléktalan szegényt, * hogy Krisztus Istenüktől * dús kegyelmet nyerjünk!

Pacsai János parókus

A családom nagyböjti prioritásai:

böjt, imádság, és alamizsnálkodás

Kulcs imádság /Tanuljátok meg!/ Szent Efrém fohásza:

„Életem Ura és Uralkodója, ne engedd hozzám a jóra való restség, könnyelműség, pénzvágy és megszólás szellemét!

Ajándékozd inkább szolgádnak a józanság, alázatosság, állhatatosság és szeretet lelkét!

IGEN, Uram, Királyom! Add meg, hogy megismerjem bűneimet, és meg ne ítéljem felebarátomat, mert áldott vagy, örökkön- örökké! Amen. (Ámen.”

Elmélkedési szempontok: böjt, imádság, és alamizsnálkodás

Az éhezés a reménykedést növeli és erősíti bennünk.

Az imádságot eszközként tartják számon, hogy általa növekedjen a hitem.

Az alamizsnálkodás pedig a szeretetet növeli bennünk.

Az éhezés azt jelenti, hogy Nagyböjt alatt szerdán és pénteken tartózkodni kell a hús, tojás, tejtermékek, hal (kivéve a kagyló), olajok és az alkoholtartalmú italoktól. Az engedélyezett élelmiszerek evése arra szolgál, hogy a test kövesse a Lelket. Alapelv, hogy kevesebbet kell enni, mint a normális időszakok alatt. Ennek célja, hogy segítsen nekünk nagyobb hangsúlyt fektetni az Istennel való kapcsolatra és emlékeztet bennünket, hogy szükségünk van Istenre. Fontos, hogy készséggel tegyük, alázatosan és titokban (Mt 6,16 - 18) Még fontosabb, hogy tartsuk magunkat távol a hirtelenségünkől, ítélezéseinkből származó bűnöktől: ilyenek a büszkeség, a pletyka, irigység, kapzsiság.

Jézus mondja: "Amikor böjtöltök ne legyetek komorak..." (Mt 6,16). Ő és tanítványai imádkoztak és erre az elvárásra hív minket is...*azokban a napokban, hogy Ő kiment a hegyre imádkozni. Az egész éjszakát imádságban töltötte.* "(Lk 6,12). Igyekezz minél több istentiszteleten részt venni, amennyit csak tudsz. Imádkozunk a Szent Efrém imát, minél gyakrabban! Azt mondják, hogy: "Imádkozzatok szüntelenül" (1Tessz 5,17). A Jézus ima az egyik, amely elvezethet a folyamatosan imádkozáshoz: "*Uram, Jézus Krisztus, Isten Fia, könyörülj rajtam, bűnösön.*" Amikor az apostolok kérik Jézust, hogy tanítsa meg őket imádkozni, akkor megtanítja nekik, hogyan imádkozzák a Miatyánkot (Lk 11,1-4).

Hogyan bánunk a vagyonunkkal? Gondolj más emberek igényeire. A nagyböjt folyamán még inkább kell jótékonykodni vagy **alamizsnálkodni**. Például, adhatsz pénzt lezárt borítékban a rászorulóknak, esetleg segíthetünk a megfelelően rászoruló megkeresésében az egyház, vagy a lezárt borítékra

ráírod, hogy élelmiszer segélyt vásároljunk belőle. A kék veder akcióhoz lehet csatlakozni, melyben gyűjtőd nagyböjt folyamán azokat a tartós élelmiszereket, amelyeket nagyhéten kiosztunk az egyházközség szegényeinek. Minden ötlet jó lehet, amit önkéntesen és jókedvvel teszel. Ha bőkezű vagy, akkor az **egyházközségünk Karitásza** is nagylelkű tud lenni a rászorulókkal. "... Bizony, mondom neked: amit nem tettetek egygel is e legkisebbek közül, velem nem tettétek"(Mt 25, 40)

Nagyböjt tervezése / tevékenységek

- 1.** Beszélje meg papjával, hogy közösen hozzanak létre egy személyes tervet: böjt, az imádság, alamizsnálkodás személyes megvalósítására a nagyböjtre.
- 2.** Olvassa el Aranyszájú Szent János böjtölésről/ koplalásról írt beszédét!
- 3.** Olvassa Mt 6:16-18 és tanulja meg, hogy Jézus milyen útmutatást ad a böjttel kapcsolatban.
- 4.** Kezdjen el egy „klasszikus” imát rendszeresen imádkozni. Vannak olyan könyvek, amelyek az imádkozásra tanítanak. Keresse ezeket az egyházi könyvesboltokban. A tanulmányozza a Bibliát. Reggeli és esti imát kösse az étkezésekhez. Lásd Mt 6:5-15.
- 5.** Olvassa el 25,31-46 Ez a rész segíti, hogy fejlessze az alamizsnálkodási terveit.

Egy nagyböjti konkrét terv/ tevékenységek

- 1.** Az egész nagyböjti időszakban Klimakosz Szent János: *A létra cmű aszketikus munkáját fogom olvasni, amely segíti az erényekben való növekedésemet.*
- 2.** Hűtőszekrényre kihelyezem a lelkiatyámmal megbeszél, egyeztetett nagyböjti tervemet.

3. Csatlakozom a kék veder akcióhoz

4 . Megtanulom és napjában többször elimádkozom az 50. zsoltárt, mely segít, hogy felkészüljek a bűnbánatra, hogy amikor eljön a belátás pillanata vallomást tudjak tenni arról, hogy bűnös ember vagyok és csak én tartottam igaznak magam,.

5. Elolvasom a napi biblia szakaszt a lelkiolvasmánnyal, melyet az interneten kapok: gkevangeliium-bounces@lev-lista.hu

Pacsai János parókus

A Szentek virágoskertjéből (A hónap szentje)

Szmirnai Szent Polikárp február 23.

A hónap huszonharmadik napja. Szent Polikárp szmirnai püspök, fölszentelt vértanú emléke. Egészen eléggő áldozatként neked adták Polikárpot, ó Ige, s ő csodálatosan sok gyümölcsöt ad neked a tűzből. Huszonharmadikán hamvasztotta el a tűz Polikárpot. Az ő szent könyörgésére irgalmazz nekünk, Istenünk, és üdvözíts minket! Ámen.

Tropár. 4. hang.

Erényekben társa, * a püspöki trónon helyettese lévén az apostoloknak, * isteni ihletésű jótettekkel a szemlélődéshez jutottál el, * ennek folytán az igazság igéit hirdetvén, * utolsó csepp véredig küzdöttél a hitért, * Szent Polikárp fölszentelt vértanú, * imádd Krisztus Istent, * hogy üdvözítse a mi lelkünket!



Konták1. hang. Minta: Az angyalok kara...

Szellemi gyümölcsöket ajánlván föl, bölcs Polikárp, az Úrnak, * az istenes erényekben, boldog főpásztor, méltán tündököltél! * Azért mindazok, kiket igéiddel megvilágosítottál, * a te dicséretreméltó emlékedet énekeljük ma, * az Urat dicsőítvén.

**Olvasd naponta a Szentírást!****Útravaló a léleknek** Előadások a Szentírásról

A Szentíráás olvasása és hallgatása reményeim szerint új közösségeket teremt, s a régieket is megújítja. Ne késlekedjünk, hanem örömmel csatlakozzunk hozzá!

2018. jan. 9. 17.00	1	Szentíráás tanulmányozása, a Szentíráás olvasásának haszna
2018.ja n.30 17.00	2	Ószövetség időszaka
2018.fe br.6. 17.00	3	Kezdetben Isten teremtette...
2018.fe b.13 17.00	4	Mit mond nekünk ma Krisztus?
2018.fe b.20 17.00	5	Tóbiás könyve – nehéz pillanatokban ne veszítsük el a reményt
2018. febr. 27. 17.00	6	Jónás könyve – a pásztor öröme

Imádkozzunk együtt!

Ima a nagyböjt kezdetén

Úr Jézus Krisztus Istenünk, a föld összes határain és a messze tengeren levők reménysége, ki a bűnbánattartásra és a szenvedélyek megfékezésére nekünk példát mutattál, eszerint böjti napokat rendtél el az ószövetségi törvény s a



próféták által, ki magad az idők teljével a földön megjelenvén, negyven nap és éjjel böjtölve azt törvényerőre emeled, és megszentelted, kegyesen és irgalmasan engedd, hogy mindnyájan tökéletes bűnbánattal, őszinte alázatossággal, buzgó imával, szellemi szomjúsággal és éhezéssel, gyakori térdhajtással és töredelmes szívvel kezdjük meg a szent napokat, hogy azok tartamát hiba nélkül, tiszta lelkiismerettel fejezzük be, a hitettségét megőrizzük és a bűn felett győzelmet üljünk.

Állítsd azért életünk mellé a béke angyalát, hogy összes ellenségeink incselkedései és akadályvetései ellenére óvja meg az eltévelyedéstől, megbotlástól járás-keelésünket, az összes erények-követőjévé emeljen, hogy a böjt küzdelmében a szenvedélyek megfékezésére, lelkünk és testünk megtisztítására a te hatalmaddal erősítsen meg.

Mert az irgalom, könyörület és emberszeretet Istene vagy, ki mindnyájunkat üdvözíteni akarsz, azért neked, a te kezdetnélküli Atyáddal, legszentebb, jóságos és elevenítő lelkeddel együtt dicsőítést zengünk most és mindenkor és örökkön-örökké. Amen.

Eseménynaptár

Január 27. 3. Görögkatolikus farsangi bál

Január 30. három püspök ünnepe

Február 02. Urunk találkozása Simeonnal Február 1-én szerda 17.00 tartjuk az ünnepi szent liturgia – gyertyaszente-lés- gyertyát biztosítunk

Február 02. Csereháti esperesi kerület hittanversenye
17.00-kor Encsen

Febr. 12. Nagyböjt kezdete - szigorú böjt

Febr.18. I. Halottak szombatja Elhunyt szeretteinkért végez az Egyház szent liturgiát és panachidát a halottak szombatjain. Az elhunytakról (betűrend szerint- hramota) megemlékező hramoták szombatonként 16.00-kor kezdődnek. A hramotát az egyházközségi irodában (parókusnál vagy Kovácsné Marikánál) lehet bejegyeztetni.

Febr. 25. Katolikus iskolák javára gyűjtés

Kedves Házaspárok, Tisztelt Érdeklődők!

Házasság hete: 2018. február 11-18

Éltető sodrásban...



Szeretnénk, ezt a hetet együtt tölteni szeretetben, imádságban és játékban. Töltődjünk együtt az előadások alkalmával, ahol támogatást kapunk ahhoz, hogy megerősítsük házasságunkat.

A HÁZASSÁG HETÉRE TERVEZETT PROGRAMOK

2018. 02.11. Vasárnap 10:00 Házasság hetének megnyitója

Szent Liturgia a házasságban élőkért

2018. 02.12. hétfő 16:30 Paraklisz (Imádság a házassági konfliktusok feloldásáért)

18:00 Előadás: **Keresztény házasság**

2018.02.13. Kedd 16:30 Akathisztosz (Játékos párbeszéd öröme)

18:00 Előadás: **Mit mond nekünk Krisztus?**

2018.02.14. Szerda 16:00 Előszenteltek liturgiája

17:00 Előadás: **25 mód ahhoz, ahogyan kifejezheted**

szeretetedet feleséged iránt

2018.02.15. Csütörtök 16:30 Kézműves foglalkozások

17:00 Előadás: **25 mód ahhoz, ahogyan kifejezheted megbecsülésed férjed iránt**

2018.02.16. Péntek 16:00 Előszenteltek liturgiája

17:00 Előadás: **A házások tízparancsolata**

2018.02.17. Szombat 16:00 Alkonyati Zsolozsma

17:00 Előadás: **Kommunikáció a házasságban**

Játszunk együtt! (gyakorlati foglalkozás) és teázás

2018.02.18. Vasárnap 10:00 **Hálaadó Szent Liturgia** a szentségi házasságban élők kegyelmi ajándékaiért

Sok szeretettel várunk minden érdeklődőt a 2018 programsorozat rendezvényeire templomunkba!

Cím: 3860 Encs, Váci M. u. 36.

Ahol a kincsed, ott a szíved- jótékonyági vacsoraest

2017. január 20-án 17 órától második alkalommal Jótékonyági vacsoraestet rendezett Pacsai János Esperes Úr Kovács István és kedves felesége segítségével Forrón a Holdfény Panzióban.

Esperes Úr megköszönte az Encsi Parókia és a SzépCserehát támogatóinknak a segítségét és kifejtette a további terveit a jövőt illetően.

Az estét programok színesítették: irodalmi művek előadása, mesemondás, énekek.

Majd sort került második alkalommal a nemrégén

alapított díjak átadása.

A SzépCserehát díját Buzitáról Mohnansky József és felesége kapta míg a Szív ajándékát Egyházközségünk gondnoka Kovács Attila és felesége vihette haza.

Végül a finom vacsora elfogyasztására került sor. Mindenki nagyon jól érezte magát.

Ezúton szeretnénk megköszönni mi is mindenkinek önfeláldozó munkáját és gratulálunk a díjazottaknak!

Matesz Vincéné munkatárs

Kötelező gyűjtések: Katolikus iskolák javára: február 25. – Szentföldi zarándokhelyeknek: március 18. 4 – Papnevelés céljára: április 22. – Péterfillérek: július 1. – Missziók számára: október 21. – Karitás javára: november 25.

Statisztikai adatok 2017:

Keresztelés 1 éves kor alatt 24 fő

Keresztelés 1-7 éves korig 7 fő

Keresztelés 7 felett 5 fő

Külön végzett bérálás 4 fő

Elsőáldozók 2 fő

Esküvő görögkatolikus - görögkatolikus 1-1 fő

Esküvő görögkatolikus - római katolikus 2-2 fő

Temetések 11 fő

Hramota- Halottakról való megemlékezés

Görög Katolikus Templomban szombatonként
16 órakor!

2018. év

február 3.

március 3.

március 10.

május 19.



Templomfűtés

A téli hónapok első vasárnapján a templom és kápolna fűtésére gyűjtünk. Mivel a gáz elszámolás nem lakossági tarifa szerint történik, hanem közületiként, így kiadásaink elviselhetetlen mértékben nőttek. Nem csak a híveinket kérjük, hanem minden jóindulatú embert, kérjük adakozzanak erre a célra!



Egyházközség Képviselőtestülete

az egyházközség bankszámlaszáma:

CIB bank 10700086-68691925-51100005

**Varga Rita rovata: NÉPI MEGFIGYELÉSEK,
LEGENDÁK**

**Február - Böjtelő hava - Télutó - Jégbontó hava
Szarvastor hava**

**FEBRUÁR 2. GYERTYASZENTELŐ BOLDOGASSZONY
NAPJA**

Mint az ünnep neve is elárulja, ilyenkor szoktak gyertyát szenteltetni a katolikus falvakban. A hagyományos, magyar paraszti társadalomban a szentelt gyertya a bölcsőtől a koporsóig elkísérte az embereket. Keresztelésig az újszülött mellett világított, hogy a „pogánykát” ki ne cseréljék a gonosz, rossz szellemek. Amikor a fiatal anya először ment a templomba az ún. *egyházkelőre* vagy *avatásra*, szintén szentelt gyertyát vitt a kezében. Gyertyát égettek a súlyos

beteg mellett, szentelt gyertyát adtak a haldokló kezébe, „hogy annak fényénél múljon ki a világból”. Szentelt gyertya égett a halott mellett is. Mindenszentek napján és halottak napján, de más nagyobb ünnepeken, húsvétkor és karácsonykor is meggyújtották. Ugyancsak az egész nyelvterületen elterjedt hiedelem volt, hogy vihar, égzengés, villámlás és jégeső ellen szentelt gyertyát kell gyújtani. Valószínűleg hasonló védelmi célzattal falaztak szentelt gyertyát az épülő házba is. A Szeged vidékiek a szentelésről hazatérve a kilincsre is helyeztek egy kis darabot a gyertyából, hogy békesség legyen a házban. A gyümölcsfákat is megveregették a szentelt gyertyával, hogy bőven teremjenek (Bálint S. 1980b: 246).

Ugyancsak általánosan elterjedt időjárás- és termésjósló hiedelmek kapcsolódnak ehhez a naphoz. Közismert a medvével való jóslás: ha ezen a napon kisüt a nap, és a medve meglátja az árnyékát, akkor visszamegy, és még negyven napig tart a hideg. Általában úgy vélik, hogy ha február 2-án jó idő van, akkor későn tavaszodik. Ellenkező esetben a Mura-vidéken úgy tartották

FEBRUÁR 3. BALÁZS NAPJA

A szent legendája alapján mindenfajta torokbetegség

gyógyítójának tartották. E napon volt szokásban az ún. *Balázs-áldás* vagy *balázsolás*, amikor a katolikus pap a gyermek álla alá két gyertyát tesz keresztbe és imát mond. Almát is szenteltek ilyenkor, abban a hitben, hogy a torokfájás ellen alkalmas gyógyszer.

*Szent Balázs doktorunknak hogy ma vagyon napja,
többször is hogy megérhessük, az Úristen adja!
Kérjük ajándékát, a szent áldomását,
távoztassa mindnyájuknak torkunknak fájását!*

FEBRUÁR 14. BÁLINT NAPJA

Jó napnak tartották a kotló sikeres ültetésére. Az e napi időjárásból a várható termésre jósoltak. Hideg, száraz idő esetén jó termést reméltek. Facsemetét is szívesen ültettek Bálint-napkor abban bízva, hogy akkor hamarabb erősödik meg.

Balmazújvárosban és Debrecenben úgy tartják, hogy e napon választanak párt a verebek. A hangonyiak (Borsod m.) úgy vélték, ezen a napon jönnek vissza a vadgalambok, a tavaszt jelezve. A Csongrád megyei Mindszenten még a madarak etetése is szokás volt, magokat, aszalt gyümölcsöt szórtak nekik. Balaton környéki adatok szerint meg éppen a madarak és a tolvajok távol tartására metszették meg a szőlőföld négy sarkán a tőkéket.

FARSANG

A farsang időszaka vízkereszttel, január 6-val kezdődik, és a húsvétvasárnapot megelőző 40 napos böjt kezdetével zárul. A farsangi szokások – többnyire február hónapban –

farsang végére, farsang farkára összpontosultak, farsangvasárnapra, farsanghétfőre és húshagyókeddre. Az előkészületek azonban már a farsangvasárnapot megelőző csütörtökön kezdődtek. Kövércsütörtökön, másképpen zabálócsütörtökön, Szeged vidékén jó zsíros ételeket főztek és sokat ettek abban a hitben, hogy így bő lesz a termés, és kövérre híznak a disznók. Az Ipoly menti falvakban kövércsütörtökön húst, pogácsát, tepertőt, kolbászt, káposztát ettek. A Mura-vidéki Radamoson dobozú csütörtöknek nevezik a napot, talán a dobozó szó elhallásából.

A Mura-vidéki falvakban disznóhús, káposzta, kocsonya, fánk, bor és pálinka bőséges fogyasztásával ünnepelték a farsangot. A farsangi ételek maradékát megszáritották, porrá törték, beteg jószágot gyógyítottak vele. A Szerémségben az első napon fánkot sütöttek, hogy ne vigye el a vihar a háztetőt.

Jellegzetes farsangi étel a Tápió menti falvakban is a farsangi fánk, melyet itt többnyire pampuskának neveznek. Ezzel kínálják a látogatókat, és a köszöntőknek is ebből adnak. A másik jellegzetes étel a herőce, a forgácsfánk. Emellett népszerű volt ilyenkor a kocsonya, amiből a bálra is vittek.

A Bács megyei Topolyán az első fánkot eltették, megszáritották és porrá törték, majd gyógyszerként a beteg állat ételébe keverték. A rétest is figyelték, ha jól nyúlt, akkor úgy vélték, hogy a család szerencséje biztosítva van a

következő esztendőre. A farsangi ételekből eltettek egy-egy falatot, akárcsak a karácsonyiból, s ezt alkalmas gyógyszernek tartották a beteg jószág ételébe keverve. Fekete tyúkot vágtak azzal a magyarázattal, hogy a mája szerencsét hoz. Nádudvaron pedig azért vágtak fekete tyúkot, hogy ne hulljon a baromfi, és e célból a fekete tyúk vérért szárítva eltették. A többi farsangi napon készített ételnek is különleges jelentőséget tulajdonítottak. Berettyóújfalun így nyilatkozott {7-128.} egy asszony: „Húshagyókor nagyanyám laskatisztát főzött tyúkhússal. Vékonyra vágta a laskát, hogy hosszú, vékonyszálú legyék a kender. Ha főzte óvatosan rázta, hogy össze ne szakaggyék”

Mindenütt arra törekedtek, hogy az ételeket hamvazószerdáig elfogyasszák, mert akkor kezdődik a böjt. A szlavóniai Kórógyon mondják: „Inkább a has fakaggyon, mincsen az a kicsi étel megmaraggyon” (Penavin 1988: 35). Hamvazószerdán, más néven szárazszerdán vagy böjtfogadászerdán a Szerémségben már csak krumplilevest és bodagot (lepényféle) készítettek. A hamvazószerda utáni napot csonkacsütörtökként említik, mert ilyenkor lehetett elfogyasztani a farsangi ételek maradékát. Hamvazószerdától húsvétvasárnapig (kivéve csonkacsütörtököt) a katolikusok sokfelé nem ettek húst és zsíros ételeket.

KÖSZÖNTŐK

Mint minden jeles ünnephez, a farsanghoz is szervesen hozzátartoztak a jókívánságmondó és adománygyűjtő

szokások. Igen változatosak e farsangköszöntők, melyek a magyar nyelvterületen mindenütt megtalálhatók voltak. Ilyenkor is igyekeztek biztosítani az elkövetkezendő esztendőre a jó termést, a szerencsét, az állatok egészségét és szaporaságát a kimondott szó mágikus erejével.

A ma Csehszlovákiához tartozó Paláston régebben a felnőttek lepedőbe, medvebőrbe öltözve járták a házakat. Kolbászt, szalonnát vagy farsangi fánkot kaptak. Koledáló énekük a következő volt.

Hajcsátok ki farsangot,
maj szép éneket mondok,
futok, megyek Dunába
fogok fényes halkát,
teszem tányérkámra,
küldöm istenkémnek.
Isten tarcson békességbe,
angyal vigasságba
Kerekes Antal házánál
tőketüzet raktunk,
kerüjtyuk, gerlice,
kettennyomdágájjunk.

VERS NEMCSAK GYEREKEKNEK

A Szécinke

Ezüst hótól
ropog inge
didereg
az árva cinke.

Nincsen ágya
párnácskája,
hófödte föld,
mező várja.

Csöpp asztalán
nincs szalonna,
kordul-mordul
éhes gyomra.

Ennivalót
keresek!
Segítsetek
gyerekek!

Alma, dió,
napraforgó,
elkel, ha a
tél csikorgó.

Tele már az
etető
sok finom mag
vehető.

Holnap megint
gyere, várunk,
Terített asztal
lesz nálunk.

S hogyha eljössz
vendégségbe,
madárfüttyel
fizess érte.

„JÖJJ ÉS LÁSS!”

Kiadja az Encsi Görög Katolikus Egyházközség
Felelős kiadó: Pacsai János parókus
3860 Encs, Váci M.u.36.

Elérhetőség: 06-30-9536067, 06-46/386-596

pacsai.janos@gmail.com, www.encsgorkat.hu

Szerkesztés és nyomdai előkészítés: Molnár Gábor (06-30-623-1030)

Szerkesztőség email címe: encsilevelek@gmail.com

Számlaszám: 10700086-68691925-51100005